

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obžalovaného **R. O. a spol.**, pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 28. mája 2008 v Bratislave sťažnosť prokurátora proti uzneseniu Špeciálneho súdu v Pezinku z 22. mája 2008, sp. zn. PK 1T/14/2007, a rozhodol

takto:

Podľa § 194 ods. 1 Tr. por. napadnuté uznesenie **sa zrušuje**.

Odôvodnenie:

Na Špeciálnom súde v Pezinku je na základe obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 27. apríla 2007 vedená pod sp. zn. PK-1T/14/07, trestná vec proti R. O. a spol. obžalovanému pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a iné trestné činy, v ktorej jedným z obžalovaných je aj obžalovaný J. P..

Napadnutým uznesením Špeciálny súd v Pezinku rozhodol tak, že podľa § 79 ods. 1 Trestného poriadku obžalovaného J. P. prepustil z väzby na slobodu. Uznesenie odôvodnil tým, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 1 Tošs 32/2007, z 15. mája 2008 prepustil obžalovaných R. O. a M. B. z väzby súcviazaný nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. apríla 2008, sp. zn. I. ÚS 187/07 a II. ÚS 129/08, vydanými ohľadne obžalovaných R. O. a M. B., pričom režim väzby obžalovaného J. P. je totožný s ich režimom, a preto ho musel prepustiť z väzby na slobodu.

Prokurátor Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že celková dĺžka trvania väzby v prípade obžalovaného J. P. nesmie prekročiť štyri roky (§ 76 ods. 6 písm. c/ Trestného poriadku), z čoho polovica pripadá na prípravné konanie (§ 76 ods. 7 Trestného poriadku).

Trestný poriadok, ktorý je účinný od 1. januára 2006 rozdelil trvanie väzby na časť týkajúcu sa prípravného konania a na časť v konaní pred súdom. Prokurátor zastáva názor, že lehoty trvania väzby plynú samostatne v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom. Nemožno taktiež akceptovať názor, že súdu začína plynúť lehota trvania väzby od dňa, ktorý nasleduje po poslednom dni lehoty, na ktorú bola predĺžená naposledy v prípravnom konaní.

Platný Trestný poriadok nestanovuje súdu lehotu v akej má v prípadoch, kedy sa obžaloba predbežne prejednáva (§ 243 ods. 1 Trestného poriadku), rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby obvineného (§ 244 ods. 5 Trestného poriadku).

Žiada sa zdôrazniť, že súčasný Trestný poriadok (na rozdiel od Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006) neukladá súdu povinnosť predlžovať lehotu trvania väzby v konaní pred súdom.

Akceptácia názoru, že by mal prokurátor podávať obžalobu s takým časovým predstihom, aby mal súd objektívne možnosť včas rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby,

aby zabezpečil kontinuitu väzby, by znamenala, že prokurátor sa musí „dobrovoľne“ vzdať časti lehoty trvania väzby v prípravnom konaní aj napriek tomu, že mu Trestný poriadok túto lehotu priznáva bez obmedzení v plnom rozsahu. Mohol by tak nastať prípad, že by prokurátor (najmä v rozsiahlych trestných veciach) nesprávne „odhadol“ čas potrebný na rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby obvineného s následnými rizikami prepustenia obvineného z väzby a vyvodenia disciplinárnej zodpovednosti voči prokurátorovi.

Čo sa týka časti odôvodnenia týkajúceho sa konštatovania totožnosti režimu väzby obžalovaného J. P. s režimom väzby obžalovaných R. O. a M. B., treba uviesť, že tu špeciálny súd pri argumentácii nenáležitú použil analogicky zásadu dobrodenia v súvislosti (beneficium cohaesionis), ktorá je však v súčasnej podobe výrazne zúžená oproti minulosti (do 1. januára 2006) len na zmenu v prospech spoluobvineného z dôvodu porušenia jeho práva na obhajobu (§ 195 ods. 2 Trestného poriadku).

Prokurátor vyslovil názor, že v tomto prípade s poukazom na vyššie uvedené, došlo práve podaním obžaloby k neprerušenej kontinuite trvania väzby u obžalovaného J. P.. Navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby zrušil napadnuté uznesenie a sám rozhodol o ďalšom trvaní väzby obžalovaného J. P..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o sťažnosti proti napadnutému uzneseniu preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že Špeciálny súd pochybil, keď obžalovaného J. P. prepustil z väzby na slobodu.

Rovnako ako súd prvého stupňa, tak i súd rozhodujúci o sťažnosti obžalovaného J. P. zistil jednak dôvodnosť trestného stíhania, ktorá je podložená nielen podanou obžalobou, ale aj doposiaľ na hlavnom pojednávaní vykonanými dôkazmi, jednak dôvodnosť zotrvávania obžalovaného J. P. vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/ a písm. c/ Tr. por.

Konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu, že obžalovaný J. P. bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval, alebo ktorým hrozil, nemusia byť len skutočnosťami, ku ktorým došlo po vznesení obvinenia alebo dokonca po vzatí do väzby. Pôjde naopak prevažne o skutočnosťami, ktoré sa stali pred začatím trestného stíhania, alebo vznesenia obvinenia, či vzatia do väzby napriek tomu, že tieto môžu byť od seba často časovo veľmi vzdialené.

V prerokúvanej trestnej veci tieto konkrétne skutočnosti úzko súvisia s charakterom trestnej činnosti, pre ktorú obžalovaný J. P. stojí pred Špeciálnym súdom. Ide najmä o spôsob akým mala byť trestná činnosť páchaná ako aj obdobie, počas ktorého mala byť táto trestná činnosť páchaná.

Z týchto konkrétnych skutočností správne vyvodil Špeciálny súd a Najvyšší súd Slovenskej republiky si tieto závery osvojil, že väzobné dôvody obžalovaného J. P. tak, ako boli dané pri jeho vzatí do väzby, vzhľadom na charakter a spôsob žalovanej trestnej činnosti, naďalej pretrvávajú.

Nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. apríla 2008, sp. zn. I. ÚS 187/07 a II. ÚS 129/08, boli vydané výhradne vo veci porušenia základného práva na slobodu u obžalovaných R. O. a M. B.. Z týchto dôvodov Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie základného ľudského práva u týchto dvoch obžalovaných zároveň iba v časti týkajúcej sa ich dvoch zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Tošs 32/2007, z 12. júla 2007, inak toto uznesenie ponechal v platnosti.

Rozhodovanie o väzbe podľa § 79 ods. 1 Tr. por. použijúc analogicky závery uvedené v označených nálezoch Ústavného súdu Slovenskej republiky znamená prisvojovanie si kompetencií Ústavného súdu Slovenskej republiky všeobecným

súdom, čo je nesporne nad rámec právomoci Špeciálneho súdu. Ústavný súd Slovenskej republiky sám nemohol bez podnetu - sťažnosti konkrétnej osoby rozhodnúť o jej ústavných právach. Nemôže tak preto urobiť ani všeobecný súd, ktorý nemá právomoc rozhodovať o dodržaní či porušení základných ľudských práv a slobôd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov, viazaný striktne výrokmi uvedenými v nálezoč Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. apríla 2008, sp. zn. I. ÚS 187/07 a II. ÚS 129/08, zistiac pochybenie Špeciálneho súdu napadnutým uznesením, rozhodol tak, že ho zrušil, avšak sám vo veci nerozhodol, pretože podkladom tohto uznesenia nebola žiadosť obžalovaného, ale postup Špeciálneho súdu, ktorý z úradnej povinnosti skúmal dôvody väzby obžalovaného J. P..

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súvislosti s rozhodovaním Ústavného súdu v tejto trestnej veci podotýka, že Európsky súd pre ľudské práva v podobnej veci P. v. Slovenská republika konštatoval, že sťažovateľ bol zadržaný 11. marca 1999. V prípravnom konaní bola dĺžka jeho väzby obmedzená podľa § 71 ods. 1 Tr. por. na dobu šiestich mesiacov, ktorá bola 3. septembra 1999 okresným súdom predĺžená do 11. decembra 1999. Pred uplynutím tejto predĺženej lehoty, 10. decembra 1999, bola na sťažovateľa podaná obžaloba na okresný súd. **Podaním obžaloby sa začalo štádium konania pred súdom.** V tomto štádiu konania bola väzba sťažovateľa obmedzená podľa § 71 ods. 2 Trestného poriadku novou lehotou dvoch rokov. Sťažovateľ bol napokon z väzby prepustený 17. januára 2001, ešte pred uplynutím dvojročnej lehoty.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podotýka, že v originálnej trestnej veci v Slovenskej republike sa proti obvinenému D. P. konalo a rozhodovalo podľa Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006, ktorý neformuloval tak jednoznačne ako § 76 ods. 5 súčasne platného Trestného poriadku, začatie plynutia lehoty trvania väzby pred súdom od momentu podania obžaloby. Európsky súd pre ľudské práva si to z Trestného poriadku a podkladov k sťažnosti sám vyvodil.

Na záver Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že po zrušení napadnutého uznesenia bude musieť Špeciálny súd rozhodnúť o žiadosti obžalovaného J. P. o prepustenie z väzby na slobodu z 15. mája 2008.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 28. mája 2008

**JUDr. Peter H a t a l a , v. r.
predseda senátu**

Vypracoval: sudca JUDr. Peter Paluda

Za správnosť vyhotovenia:

